

Onderzoek monumentale status Lelsstraat 2

Onderwerp	: Lelsstraat 2, Alblasserdam
Bestemming oorspronkelijk	: Openbare L.S. 1/Prinses Marijkeschool/Ds. J. Beukelmanschool
Bestemming nu	: Verzamelgebouw Partcipand,
Doel	: Onderzoek naar monumentale status
Auteur	: H.J. ter Kuile, werkgroep Dorpsbehoud
Datum	: 22 januari 2025

Inhoud

- A. Tijdlijn 1940-2025
- B. Monumentaal onderzoek Gemeente Alblasserdam
- C. Monumentale overeenkomsten tussen Wilde Woutstr. 2 en Lelsstraat 2
- D. Conclusies
- E. Bronnen

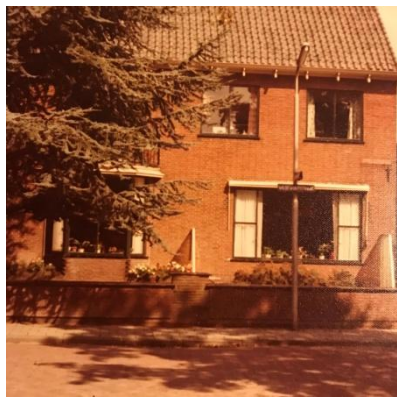
Bron Foto Alblasserdams Nieuws

A. Tijdlijn 1940-2025

1940 Aanbesteding in één bestek op 9 april 1940 als ensemble, bestaande uit:

- 1. Woning voor het Hoofd van de School**
- 2. Gebouw met 6 leslokalen + aanbouwtje als lerarenkamer**
- 3. Gymzaal als los gebouw**

1940 Bouw van de woning van de “Bovenmeester” aan de Wilde Woutstraat 2, naast de school.

Ca 1974

2024

De 1^e bewoner is Hoofd J.J. Kramer

1940-1956

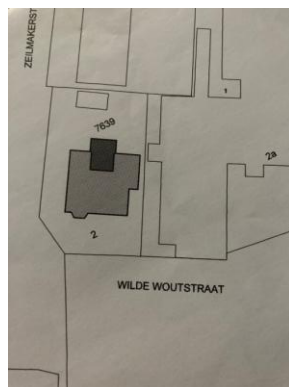
De 2^e bewoner is Hoofd J.J. van Veenendaal 1956-2002 (in 1977 gekocht van de Gemeente)

De 3^e bewoner is hovenier J. van der Dussen 2002-2004 (geen hoveniersactiviteiten toegestaan)

De 4^e bewoner is particulier S. de Bont

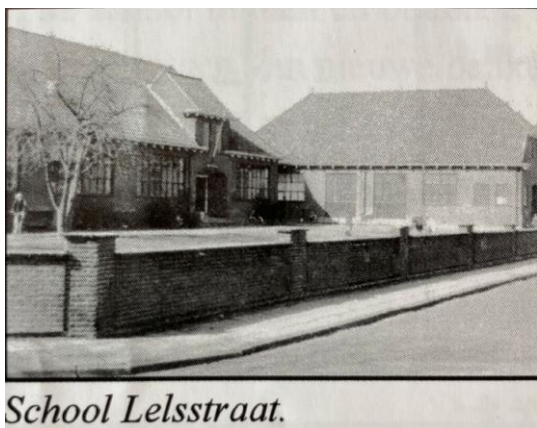
2004-heden (in 2009 Gemeentelijk Monument)

2006 Serre in stijl, ingepast en aangebouwd aan achterkant

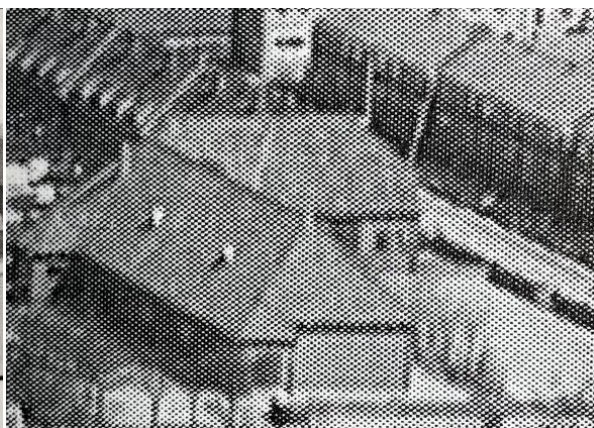

1940 Bouw van de School en Gymlokaal.

Het gehele complex, afbeelding 1, bestond toen uit twee losse gebouwen, een langgerekt gebouw met 6 leslokalen en haaks erop het gymnastiek lokaal. Met de fiets kon je tussen de gebouwen door naar de schuin erachter gelegen fietsstalling. Het leslokalen gebouw had aan de achterkant nog een klein aanbouwtje, de lerarenkamer (zie tweede afbeelding 2)

Afbeelding 1

Afbeelding 2

1957-1958 Aanbouw VGLO aan de school, bestaande uit 2 leslokalen (klas 7 en 8) plus een handenarbeid lokaal.

1969 De school op Geref. Grondslag begint eerste jaar in Prinses Marijke School

1971 De Prinses Marijke School krijgt de naam Ds. J. Beukelmanschool

1975 De school wordt voor Hfl.450.000,- gerenoveerd door aannemer De Kloe, helaas worden hierbij alle Art Deco plafonds gesloopt en vervangen door systeemplafonds.

1976 Het hele gebouw wordt overgedragen aan Ds. J. Beukelmanschool

1980 Oude Gymlokaal wordt gesloopt en vervangen door een groter gebouw met extra leslokalen en een koppeling met het oorspronkelijke hoofdgebouw

Gymnastieklokaal Lelsstraat: op de nominatie voor sloop.

Ca. 1980 net voor de sloop

Na 1980 De vervanging

2015 De Beukelmanschool vertrekt naar een nieuwe locatie, de school wordt een verzamelbouw voor allerlei sociale en culturele activiteiten, het gebouw heet vanaf nu "Participand"

B. Monumentaal onderzoek Gemeente Alblasserdam

Inleiding

In 2008 ontstond in de Gemeente Alblasserdam de wens om in het kader van het monumentenbeleid een aanvang te maken met de aanleg van een lijst van beschermde gemeentelijke monumenten. Hiertoe werd een Monumenten commissie ingesteld die na een inventarisatie een aantal panden aanwees die voor Alblasserdam een belangrijke monumentale waarde hadden. Eigenaren van deze panden konden vrijwillig aangeven of zij de officiële status wilden ontvangen van “Gemeentelijk Monument” waarna zij een schriftelijk aanwijzing verkregen met de bevestiging hiervan alsmede een geëmailleerd rood/wit merkteken voor naast de voordeur.

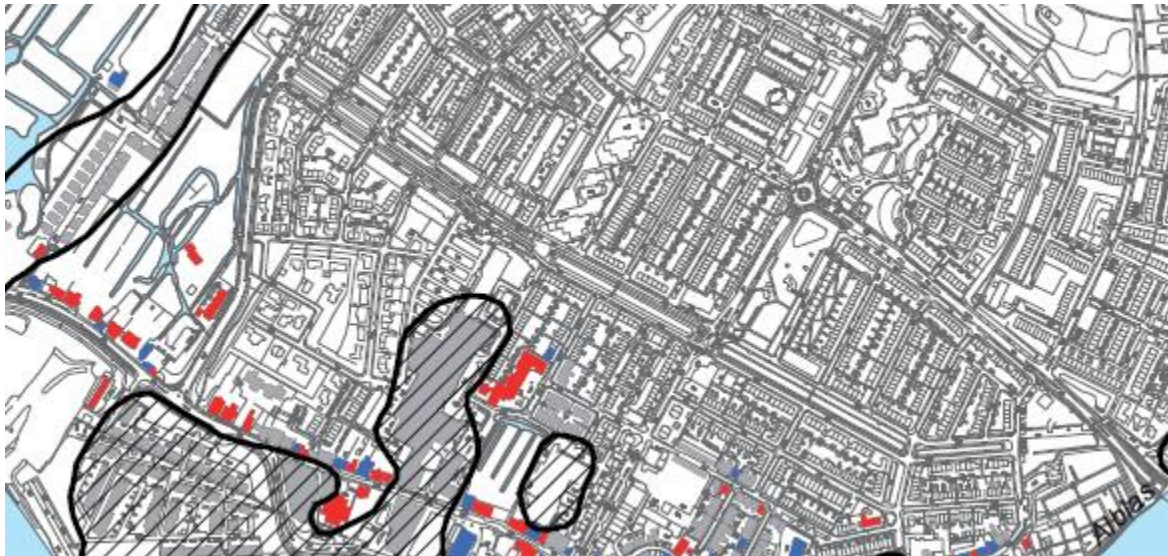
In 2009, ter afronding van dit proces werden in juni de eigenaren van de nieuwe “gemeentelijk monumenten” door destijds Wethouder A. Cardon namens de Gemeente Alblasserdam uitgenodigd voor een feestelijk start.

De Wilde Woutstraat 2 werd officieel “Gemeentelijk Monument.

In 2012 kreeg Bureau BAAC van de Gemeente Alblasserdam opdracht een cultuurhistorisch onderzoek te verrichten in de kern van Alblasserdam. De aanleiding tot dit onderzoek is het voornemen van de gemeente Alblasserdam om een deel van haar grondgebied aan te wijzen als gemeentelijk beschermd dorpsgezicht, een instrument om beleid op te kunnen stoelen.

De voor dit onderzoek gehanteerde criteria zijn landschap en clusters van waardevolle en waardevaste bebouwing die een ensemblewaarde vertegenwoordigen, al dan niet samenvallend met de landschappelijke structuren of juist met tussenliggende zichtlijnen op het landschap.

Ten aanzien van de Lelsstraat 2 werd door het rapport van BAAC de volgende opmerkingen cq conclusies getrokken, citaat BAAC: *“De vooral waardevrije bebouwing in deze buurt is evenmin specifiek voor Alblasterdam, **hoewel de school aan Lelsstraat nr. 2 wel specifieke kenmerken van de jaren dertig heeft en daardoor is aangewezen als gemeentelijk monument.**”*

Uit onderzoek Bureau BACC Bijlage 6

Rood - waardevast (Wilde Woutstr. 2 en Lelsstraat 2)

Blauw - waardevol

Grijs - waardevrij

C. Monumentale overeenkomsten tussen Wilde Woutstr. 2 en Lelsstraat 2

Ensemble waarde

Er is duidelijke een samenhang in de architectuur met de buurt, de Zeilmakerstraat, de Wilde Woutstraat 2, de Lelsstraat 2 en de Lelsstraat hebben qua bouwstijl overeenkomsten, het hoort bij elkaar, de architectuur staat ook wel bekend als de Interbellum Architectuur, elementen van de Delfse School, een soort mix. Van Art Deco en Traditionalisme, zie bvb de ronde ramen, zie hierna.

Zeilmakerstraat 11

Wilde Woutstraat 2

Lelsstraat 2

Lelsstraat 4

Wilde Woutstraat 2

Lelsstraat 2

Baksteen vlaams verband, strek-kop-strek-kop etc. met verdiepte voeg,

Wilde Woutstraat 2

Lelsstraat 2

Zwart geglazuurde onderdorpel

Wilde Woutstraat 2

Lelsstraat 2

Ijzeren raamwerk, conform bestek toegeleverd door de Gemeente

Wilde Woutstraat 2

Lelsstraat 2

Glas in lood ramen , conform bestek, voorheen ook de beide ramen boven de hoofdingang

Wilde Woutstraat 2

Lelsstraat 2 (rechts nog glas in lood)

Sieranker in de vorm van een Franse Lelie

Wilde Woutstraat 2

Lelsstraat 2

Sierlijke krul ter ondersteuning van dakgoot

Wilde Woutstraat 2

Lelsstraat 2

Art Deco deuren (ook de oorspronkelijke buitendeuren)

Wilde Woutstraat 2

Lelsstraat 2

Art Deco plafonds, in de Lelsstraat 2 gesloopt maar vroeger in alle klassen aanwezig

Wilde Woutstraat 2

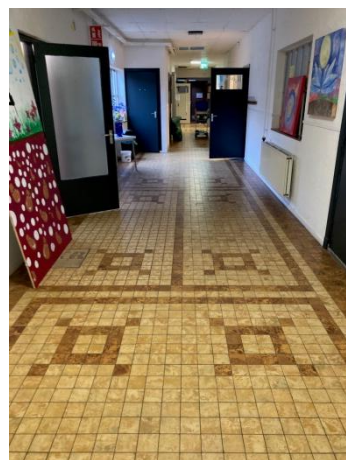

Lelsstraat 2 (oude Art Deco plafond aanslag zichtbaar)

Betegeling op grond

Wilde Woutstraat 2

Lelsstraat 2

Betegeling binnen, vestibule en werkruimtes

Wilde Woutstraat 2

Lelsstraat 2

Vensterbank betegeling en kleur identiek

Wilde Woutstraat 2

Lelsstraat 2

D. Conclusies

Bron Foto Alblasserdams Nieuws

Conclusie(s)

- De Lelsstraat 2 is door de gemeente in 2012 aangewezen als een beeldbepalend pand met cultuurhistorische waarde. Echter de uitkomst van dit onderzoek geeft aan dat het veel meer is dan dat. Het heeft alle elementen in zich om minimaal de status van “gemeentelijke monument” te verkrijgen. Zowel de woning van de Bovenmeester als de school aan Lelsstraat werden in één bestek uitgeven, beide objecten, naar nu blijkt uit dit onderzoek, zijn elk exact met dezelfde bouwstijl detailleringen uitgevoerd. Het woonhuis werd niet “luxer” uitgevoerd dan de school, er is duidelijk voor één consequente stijl gekozen voor beide objecten. De school is niettemin van enige markante bouwstijl elementen “beroofd” zoals de Art Deco plafonds in de leslokalen en de glas in loodramen boven de ingang. Het voormalige gymlokaal is vervangen rond 1980 door een nieuw gebouw, desalniettemin heeft men het “nieuwe gebouw” dezelfde bouw en bouwstijl detailleringen meegegeven dan de oorspronkelijke school, een robuust gebouw met dezelfde kapconstructie, eveneens bakstenen in Vlaams verband en een identiek vorm van de raampartijen.
- De gemeente heeft in een onlangs uitgebracht advies , 7 januari 2025, aangegeven dat zij het pand, de Lelsstraat 2, wil afstoten maar dat het pand wel behouden zou moeten worden. Een herontwikkeling lijkt onafwendbaar. Nu kan dit tot hele mooie uitdagingen leiden respectievelijk uitkomsten, zie bvb de herontwikkeling van de voormalig school, het Tros gebouw, in ons eigen dorp, maar ook in Dordrecht is een prachtig voorbeeld te vinden van de herontwikkeling van de “Oude LTS”. Maar herontwikkeling kent ook gevaren, bvb de oude loods op het Kloos terrein zou behouden moeten worden, dan wel visueel identiek blijven, maar niets is minder waar gebleken, er komen slecht hier en daar een paar schamele vakwerk elementen terug in de bebouwing. M.a.w. een monumentaal gebouw kan behouden worden en toch “verpruts”. Voor een goede borging van het behoud van de school en de monumentale status daarvan, pleiten wij voor overleg om te komen tot nader vast te stellen criteria en voorwaarden die daarna een onlosmakelijk deel uit gaan maken van de verkoop voorwaarden.

E. Bronnen

Bronnen:

1. HVWA Historisch Kring Alblasserdam en West Alblasserwaard
2. Bep van Veenendaal (voormalig bewoonster Wilde Woutstraat 2)
3. Sebastiaan de Bont (huidige bewoner Wilde Woutstraat 2)
4. Gemeente Alblasserdam
5. Jubileumschoolkrant 40 jarig bestaan Beukelmanschool, dec. 2009
6. Huib van de Weteringh (oud directeur Beukelmanschool)
7. Lydia Bieren, bewoner Lelsstraat 4.
8. Bewoonster Zeilmakerstraat 11, naam onbekend
9. Arie van 't Zelfde (oud gebouwbeheerder Gemeente Alblasserdam)
10. www.rienbas.nl
11. Alblasserdams Nieuws